

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudkyň JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové ve věci

žalobkyně: **AG CHIM Trading Co.**
sídlem Sos. Dudești Pantelimon nr. 42C, Sector 3, Bukurešť,
Rumunsko

zastoupená advokátem JUDr. Petrem Navrátilem
sídlem Joštova 138/4, Brno

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**
sídlem náměstí Svobody 98/4, Brno

o žalobě na ochranu proti nečinnosti spočívající v nevydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně o vrácení plateb ze dne 20. 9. 2018 žalovaným

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Skutkové okolnosti případu

1. Dne 24. 8. 2017 byly žalobkyni na její emailovou adresu doručeny dvě faktury č. 4293 od společnosti Kaustik Europe BV, sídlem Rotterdam, Holandsko. Podle nich měla uhradit částku 191 400 USD jako zálohu za zboží (Sodium Hydroxide Solid/264 tun), ovšem faktury se lišily v čísle účtu, na nějž měla být platba zaslána.
2. Žalobkyně dne 29. 8. 2017 dala bance UniCredit Bank SA Romania písemný příkaz k převodu částky na účet uvedený ve faktuře, která žalobkyni došla později. Dne 30. 8. 2017 byly peníze převedeny na účet majitele LODIMEX s. r. o. vedený u České spořitelny, a. s., nikoliv však na účet společnosti Kaustik Europe BV, kam je žalobkyně hodlala směřovat.
3. Dne 4. 10. 2017 Policie České republiky, Krajské ředitelství Jihomoravského kraje, Územní odbor Břeclav, oddělení hospodářské kriminality, vydalo usnesení, že se zajišťují peněžní prostředky ve výši 4 120 842 Kč za účelem jejich vydání žalobkyni. Téhož dne bylo rozhodnuto o tom, že peněžní prostředky ve výši 3 170 800,18 Kč zajištěné na bankovním účtu LODIMEX s. r. o. se vydávají žalobkyni, která je omylem na daný účet zaslala.
4. Žalovaný dne 13. 11. 2017 zahájil u daňového subjektu LODIMEX, s. r. o. daňovou exekuci. Exekučními příkazy ze dnů 10. 11. 2017 a 17. 1. 2018 nařídil vůči dlužníkovi LODIMEX s. r. o. daňovou exekuci příkázáním pohledávky z účtu k vymožení částky ve výši 252 287 Kč, resp. 16 286 593 Kč, včetně úroku z prodlení. Česká spořitelna, a. s. na základě těchto exekučních příkazů poukázala na účet žalovaného dne 24. 1. 2018 platbu ve výši 252 287 Kč, resp. dne 14. 2. 2018 platbu ve výši 2 918 485,88 Kč.
5. Dne 24. 9. 2018 žalobkyně požádala žalovaného podle § 165 odst. 3 daňového řádu o vrácení plateb ve výši 3 170 800,18 Kč, které jsou majetkem žalobkyně. Pro případ, že by žalovaný nehodlal žádosti vyhovět, požádala žalobkyně, aby bylo vydáno rozhodnutí podle § 155 odst. 3 daňového řádu. Na žádost žalobkyně reagoval žalovaný sdělením ze dne 29. 10. 2018, č. j. 4378888/18/3001-80541-712332, v němž žalobkyni informoval, že její žádost považuje za neoprávněnou. Svůj závěr žalovaný odůvodnil tím, že žalobkyně jednak není daňovým subjektem, proto nemá nárok na vrácení plateb podle § 155 odst. 3 daňového řádu, jednak není osobou, která provedla platbu za daňový subjekt, proto nelze postupovat ani podle § 165 odst. 3 daňového řádu. V reakci na předmětné sdělení žalovaného žalobkyně doručila dne 3. 12. 2018 Odvolacímu finančnímu ředitelství podnět k uplatnění opatření proti nečinnosti. Vyrozuměním ze dne 28. 12. 2018, č. j. 57050/18/5100-41458-711929, nadřízený správní orgán žalobkyni sdělil, že setrval na závěru finančního úřadu, že nelze postupovat podle § 155 ani § 165 daňového řádu, a že přiléhavější by bylo podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce.

II. Žaloba

6. Žalobkyně žalobou na ochranu proti nečinnosti žalovaného dle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhala uložení povinnosti žalovanému, aby vydal rozhodnutí podle § 165 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný má rozhodnout o žádosti žalobkyně o vrácení plateb, které mu poukázala Česká spořitelna, a. s. na základě exekučních příkazů žalovaného vydaným proti dlužníkovi LODIMEX s. r. o. ze dne 10. 11. 2017 a ze dne 17. 1. 2018, ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.
7. Namítá, že exekuční příkazy byly žalovaným vydány až poté, co policie rozhodla o vydání zajištěných peněžních prostředků žalobkyni. Jedná se tak o nezákonné a nicotné správní

akty. Soud by se měl zabývat rovněž tím, zda žalovaný před vydáním exekučních příkazů věděl o okolnostech, za kterých byla na účet společnosti LODIMEX s. r. o. připsána částka ve výši 4 120 842 Kč.

8. Žalobkyně je přesvědčena, že s ohledem na okolnosti případu je osobou, která podle § 165 odst. 3 daňového řádu provedla úhradu za daňový subjekt a prokázala zřejmý omyl při této úhradě. Z hlediska výkladu předmětného ustanovení lze za tuto osobu považovat i někoho, kdo omylem ze svého účtu převedl peněžní prostředky na účet daňového subjektu, ze kterého jsou peněžní prostředky v důsledku daňové exekuce zaslány na účet správce daně. Nesdílí názor žalovaného, že přílehavější by bylo podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce. Postup podle § 165 daňového řádu je speciálním postupem, který upravuje právo jakékoliv osoby na vrácení plateb zaplacených omylem správcem daně.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě shrnul skutkové okolnosti projednávané věci. Zdůraznil, že až dne 27. 2. 2018 byla správci daně doručena žádost Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje, v níž žádalo o zaslání dokumentů k exekučnímu příkazu, tedy až po provedení částečné úhrady daňového nedoplatku.
10. Dále vysvětlil, že v dané věci nelze postupovat podle § 165 odst. 3 daňového řádu, jak míní žalobkyně, neboť žalobkyně není osobou oprávněnou podat žádost o vrácení plateb podle předmětného ustanovení, neboť ona úhradu neprovedla. Finanční prostředky byly správcem daně vymoženy v rámci daňové exekuce z účtu daňového dlužníka LODIMEX. Z ustanovení § 165 odst. 4 daňového řádu vyplývá, že správce daně nevydává rozhodnutí, nelze-li žádosti o vrácení plateb vyhovět. Správce daně buďto pouze platbu vrátí, nebo vydá potvrzení o došlé platbě a totožnosti daňového subjektu, nelze-li žádosti podle odst. 2 nebo 3 citovaného ustanovení vyhovět. Zákon však nestanoví žádný postup pro případ, že žádosti nelze vyhovět z důvodu, že za daňový subjekt platba vůbec nebyla uhrazena; takový postup vůbec pod dikci § 165 daňového řádu nespadá.
11. Za dané situace však správce daně nebyl oprávněn rozhodnout o žádosti žalobkyně formou rozhodnutí. Podle § 101 odst. 1 daňového řádu totiž správce daně přiznává práva rozhodnutím jen v případech stanovených zákonem. V souladu s § 6 odst. 2 a 3 daňového řádu však žalovaný informoval žalobkyni, že ustanovení § 165 daňového řádu nelze aplikovat, a upozornil ji, že přílehavější by bylo podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce podle § 179 daňového řádu. Jeho odstavec 4 přesně dopadá na situace, kdy je exekvován majetek třetí osoby v domnění, že se jedná o majetek daňového dlužníka. Žalobkyně tak mohla podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce. Nebyl tedy dán důvod domáhat se u nadřízeného správního orgánu ochrany před nečinností dle § 38 daňového řádu.
12. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

13. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně setrvala na argumentaci obsažené v podané žalobě. Navrhla, aby soud od Ministerstva financí vyžádal informace, z nichž by vyplynulo, zda žalovaný měl přístup k informacím Finančního analytického úřadu ministerstva ohledně podezření ze spáchání zločinu legalizace z trestné činnosti. Dodala,

že pokud měl žalovaný za to, že se žalobkyně měla domáhat vrácení peněžních prostředků postupem podle § 179 daňového řádu, nic mu nebránilo, aby žádost žalobkyně posoudil podle předmětného ustanovení.

V. Posouzení věci soudem

14. Soud se v mezích žalobních bodů zabýval tím, zda lze na základě zjištěného skutkového stavu učinit závěr o namítané nečinnosti žalovaného.
15. Dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
16. Soud rozhodl o žalobě bez nařízení ústního jednání za splnění podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s. ř. s.
17. Před přistoupením k věcnému přezkumu podané žaloby soud zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení.
18. Podmínku včasnosti podané žaloby považuje soud za splněnou. Žaloba byla podána ve lhůtě jednoho roku ode dne, kdy ve věci marně proběhla lhůta pro vydání rozhodnutí. Žádost o vrácení plateb podala žalobkyně u žalovaného dne 24. 9. 2018. Byla-li žaloba podána v březnu 2019, tedy do jednoho roku od samotného podání žádosti, je zřejmé, že lhůta podle § 80 odst. 1 s. ř. s. ještě neuplynula.
19. Soud má za splněnou i podmínku bezvýsledného vyčerpání prostředků, které daňový řád stanoví k ochraně proti nečinnosti (§ 79 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sdělením ze dne 29. 10. 2018 informoval žalobkyni, že o její žádosti nelze rozhodnout ve formě rozhodnutí. Takový postup hodlala žalobkyně zvrátit podáním podnětu k uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 38 daňového řádu. Odvolací finanční ředitelství nicméně žalobkyni připsal ze dne 21. 12. 2018 vyrozumělo o odložení podnětu na ochranu před nečinností. Vzhledem k tomu, že podnět žalobkyně na ochranu proti nečinnosti nebyl shledán nadřízeným správním orgánem důvodným, je splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany dle § 79 odst. 1 s. ř. s.
20. Podmínky řízení byly v daném případě splněny, proto soud přistoupil k věcnému posouzení námitek obsažených v žalobě, přičemž rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodnutí soudu (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
21. V daném případě je stěžetí posoudit, zda o žádosti žalobkyně o vrácení plateb má být rozhodnuto formou rozhodnutí, či zda žalovaný postupoval správně, pokud o její žádosti rozhodnutí nevydal a vyřídil ji pouhým sdělením.
22. Z ustanovení § 101 odst. 1 daňového řádu vyplývá, že *správce daně ukládá povinnosti nebo přiznává práva anebo prohlašuje práva a povinnosti stanovené zákonem rozhodnutím*. Správce daně je tedy oprávněn vydat rozhodnutí jen v případech předvídaných daňovým řádem, ukládá-li svým aktem povinnosti nebo přiznává-li práva. Nezáleží tedy na libovůli správce daně ani na žádosti daňového subjektu, zda o určité žádosti bude vydáno rozhodnutí či zda bude vyřízena pouhým sdělením. Nevyplyvá-li správci daně povinnost rozhodnout o určitém právu či povinnosti daňového subjektu ve formě rozhodnutí, nelze rozhodnutí o dané otázce (ani na žádost) vydat.
23. Podle § 165 daňového řádu *vrácení platby tomu, kdo ji za daňový subjekt uhradil, není přípustné* (odstavec 1). *Správce daně vrátí pouze platbu, která byla provedena zřejmým omylem, a to na žádost poskytovatele platebních služeb nebo provozovatele poštovních služeb*

učiněnou nejpozději v den, kdy platba daně byla připsána na účet správce daně; je-li žádost uplatněna později, lze tuto platbu vrátit pouze tehdy, vznikl-li touto platbou vratitelný přeplatek, který nebyl do dne vyřízení žádosti vrácen daňovému subjektu, ani použit na úhradu jiného nedoplatku, a to pouze do výše tohoto přeplatku, i když je nižší než 100 Kč (odstavec 2). Obdobně jako podle odstavce 2 se postupuje, pokud je žádost podána osobou, která provedla úhradu za daňový subjekt, prokáže-li tato osoba zřejmý omyl při úhradě a nemá-li současně na svém osobním účtu nedoplatek; v případě existence takového nedoplatku, správce daně převede přeplatek na nedoplatek na osobním účtu osoby, která provedla omylem úhradu za daňový subjekt (odstavec 3). Nelze-li žádosti vyhovět, vydá správce daně žadateli potvrzení o došlé platbě a o totožnosti daňového subjektu, na úhradu jehož nedoplatku byla v důsledku jím způsobené chyby zaevidována (odstavec 4).

24. Ustanovení § 165 týkající se způsobu placení daní je v daňovém řádu systematicky zařazeno do hlavy V *Placení daní*, dílu 3 *Vybírání daní*. Podle hypotézy obsažené v odstavci 1 je předmětné ustanovení aplikovatelné na případy vrácení plateb uhrazených za daňový subjekt *tomu, kdo ji za daňový subjekt uhradil*. Vyplývá z něj, že vrácení plateb došlých na účet správce daně není přípustné, ledaže by byly naplněny podmínky zmíněné v odst. 2 nebo 3 citovaného ustanovení. Odstavec 2 řeší vrácení plateb na žádost poskytovatele platebních služeb, odstavec 3 vrácení plateb na žádost toho, kdo provedl úhradu za daňový subjekt. Na jiné případy ustanovení § 165 daňového řádu nedopadá. Na základě žádosti o vrácení platby správce daně buďto žadateli platbu bez dalšího vrátí, nebo mu vydá potvrzení o došlé platbě a o totožnosti daňového subjektu, na úhradu jehož nedoplatku byla v důsledku jím způsobené chyby zaevidována.
25. Z ustanovení § 165 odst. 4 daňového řádu plyne, že nelze-li žádostem poskytovatele platebních služeb nebo subjektu, který provedl úhradu, vyhovět (správce daně platbu nevrátí), vydá správce daně žadateli potvrzení. Správce daně podle daňového řádu není oprávněn rozhodnout o žádosti o vrácení plateb formou rozhodnutí, jak se domáhala žalobkyně. V případě negativního posouzení žádosti správce daně vydá potvrzení, proti němuž lze dále brojit námitkou podle § 159 daňového řádu. Teprve o této námitce by byl správce daně povinen rozhodnout ve formě rozhodnutí dle § 159 odst. 3 daňového řádu.
26. V předmětném případě ovšem správce daně žádost žalobkyně nevyřídil vydáním potvrzení, ale pouhým sdělením. Konstatoval totiž, že žalobkyně nemůže žádat o vrácení platby podle § 165 daňového řádu, neboť odst. 2 ani odst. 3 na její případ nedopadá. Není sporu o tom, že žalobkyně není poskytovatelem platebních služeb; nemůže tedy žádat o vrácení platby podle § 165 odst. 2 daňového řádu. Na případ žalobkyně však podle soudu nedopadá ani odstavec 3 předmětného ustanovení, neboť žalobkyně není osobou, která provedla úhradu za daňový subjekt. Z rekapitulace skutkového stavu je zjevné, že úhradu za daňového dlužníka LODIMEX provedla Česká spořitelna, a. s. na základě exekučního příkazu vydaného žalovaným, nikoliv přímo žalobkyně. Ta provedla v omylu úhradu na bankovní účet dlužníka LODIMEX, nikoliv však na bankovní účet správce daně. Není tedy osobou oprávněnou žádat žalovaného o vrácení platby podle § 165 odst. 3 daňového řádu.
27. Byla-li žádost o vrácení platby podle § 165 daňového řádu podána osobou, která neprovedla úhradu na účet správce daně, nespadá tato žádost pod hypotézu § 165 odst. 2 ani 3 daňového řádu, proto nebylo na místě vyřídít ji postupem předpokládaným v § 165 odst. 4 daňového řádu (vydáním potvrzení), ale postačilo vydání sdělení. Žalovaný tedy

v projednávané věci neměl povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé, ani osvědčení, a nebyl tak nečinný.

28. Ani postup podle § 155 daňového řádu nebyl v daném případě na místě. Podle odst. 1 citovaného ustanovení *je daňový subjekt oprávněn požádat správce daně, u něhož má vratitelný přeplatek, o použití tohoto přeplatku na úhradu nedoplatku, který má u jiného správce daně, nebo na úhradu nedoplatku jiného daňového subjektu u téhož nebo jiného správce daně, anebo na úhradu zálohy, jejíž výše se předepíše na debetní stranu osobního daňového účtu na základě uhrazené částky. Je-li této žádosti vyhověno, považuje se za den úhrady nedoplatku nebo zálohy den, kdy došla žádost správci daně.* Jak žalovaný poznamenal ve sdělení o vyřízení žádosti, žalobkyně je rumunskou společností a nemá u správce daně žádný přeplatek. Z povahy věci tedy nebylo možné postupovat ani podle § 155 daňového řádu.
29. Postup žalovaného, který žádost žalobkyně vyřídil obecným sdělením, v němž jí vysvětlil, že postup podle § 165 ani § 155 daňového řádu není v daném případě možný a doporučil jí podat návrh na vyloučení majetku z exekuce u správce daně, se soudu jeví odpovídající a nelze mu ničeho vytknout. Jak bylo výše uvedeno, žalovaný nebyl oprávněn rozhodnout o žádosti žalobkyně rozhodnutím podle § 155 ani vydáním potvrzení podle § 165 daňového řádu, neboť předmětná ustanovení na věc žalobkyně nedopadala. V situaci, kdy byl správcem daně exekvován majetek žalobkyně v domnění, že se jedná o majetek daňového dlužníka LODIMEX, bylo na místě podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce podle § 179 odst. 4 daňového řádu.
30. Soud se neztotožnil s úvahou žalobkyně, že § 165 (resp. § 155) daňového řádu je speciální vůči § 179 daňového řádu. Jak bylo výše popsáno, žalobkyně v dané věci neprovedla úhradu za daňový subjekt, nebyla proto oprávněna žádat o vrácení plateb podle § 165 odst. 3 daňového řádu, neboť hypotéza předmětného ustanovení na její situaci nedopadala. Žalobkyni rovněž nebylo možné považovat za daňový subjekt, který by měl u správce daně vratitelný přeplatek; ani § 155 daňového řádu tak v jejím případě nebyl použitelný. Lze tak uzavřít, že žalovaný není nečinný, nevydal-li o žádosti žalobkyně rozhodnutí, neboť její žádost pojmově nespadala pod § 155 ani pod § 165 daňového řádu; žalovaný ji tedy oprávněně vyřídil pouhým sdělením.
31. Pokud žalobkyně uváděla, že soud má v řízení o žalobě přihlédnout rovněž k zákonnosti exekučních příkazů, míjí se tato argumentace s předmětem řízení o podané žalobě. Jím je v dané věci zjištění, zda žalovaný je dle žalobních tvrzení nečinný a má povinnost vydat o žádosti žalobkyně rozhodnutí či nikoliv. Případná nezákonnost exekučních příkazů z důvodu vědomosti správce daně o zajištění peněžních prostředků orgány činnými v trestním řízení je pro rozhodování o podané nečinnostní žalobě irelevantní. Soud tedy v tomto směru nevyžadoval informace od ministerstva financí, neboť zjištění okamžiku, kdy se žalovaný dozvěděl o předmětném podezření ze spáchání zločinu, není nezbytné pro posouzení důvodnosti podané žaloby.
32. Nedůvodnou shledal soud i argumentaci, že žalovaný měl posoudit podanou žádost podle jejího obsahu, tedy podle § 179 daňového řádu. Žádost žalobkyně ze dne 20. 9. 2018 byla zcela zřetelně označena jako „žádost o vrácení plateb“ a v jejím textu bylo odkazováno na § 165, resp. § 155 daňového řádu. Žalovaný tak oprávněně posoudil důvodnost žádosti podle předmětných ustanovení daňového řádu a poučil žalobkyni, že by v její situaci připadalo v úvahu podání návrhu na vyloučení majetku z exekuce podle § 179 odst. 4 daňového řádu. Nebylo na místě, aby žalovaný jasně formulovanou žádost žalobkyně,

která byla podána prostřednictvím právního profesionála (advokáta), sám přehodnocoval a nahlížel na ni jako na návrh podle § 179 odst. 4 daňového řádu, neboť podaná žádost nevyvolávala pochyby o svém obsahu - svým označením i obsahem nepochybně byla žádostí o vrácení plateb podle § 165 daňového řádu, nikoliv návrhem na vyloučení majetku z exekuce. Žalobkyni nic nebránilo, aby po obdržení sdělení žalovaného ze dne 29. 10. 2018, v němž byla o použitelnosti § 179 daňového řádu zpravena, uplatnila u místně příslušného správce daně návrh podle § 179 odst. 4 daňového řádu na vyloučení majetku z exekuce prováděné vůči daňovému dlužníkovi LODIMEX. Pokud tak neučinila a až nyní v replice k podané žalobě mění svoji procesní strategii a požaduje, aby žalovaný její žádost posoudil podle § 179 daňového řádu, nelze její argumentaci přisvědčit.

V. Závěr a náklady řízení

33. Soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
34. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 5. 2019

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu